

af de forskellige Medlemmer i saa forskellige Betydning, at jeg ikke tvivler om, at Forhandlingspolitikken kan aldrig gaa fallit, men derfor kan særdeles godt den Politik, som det ærede Medlem for Møden har været Ordfører for i de sidste Aar, gaa fallit, det er der intet i Vejen for. Det var for Resten ikke mig, der udtalte noget saadant; de Ord maa det ærede Medlem helst tage paa sin egen Kæppe. Jeg skal indskrænke de Bemærkninger, jeg havde at gøre til det ærede Medlem, hertil. Da jeg har Ordet, er der en Bemærkning, jeg havde at gøre til den højtærede Kultusminister, som jeg i Gaar glemte at gøre. Der findes paa det nuværende Finanslovsforslag igen opført en hel Række ny Realskoler, som skulle have Understøttelse, og der findes en Del Udtalelser fra Ministerens Side, som skulle vejlede til at maa en endelig Fortsættelse af, hvorledes disse Understøttelser til Realskolerne skulle fordeles. Jeg kan dog ikke lade denne Finansbehandling gaa hen uden indtrængende at opfordre Finansudvalget til endelig en Gang at sige Stop med disse Bevillinger til Realskolerne, til ny Realskoler. Det er et Stykke Skole-reform, man derved har gennemført paa Finansloven, som jeg tror har ikke alene paa Skolens Udvikling her i Landet, men overhovedet paa vort Samfundslivs Udvikling en meget uheldig Indflydelse. Ved det Præmie-system, man har indført gennem Fripladser, drager man bestandig flere og flere af de begavede Drengene bort fra de borgerlige Erhverv, som det ærede Medlem for Denske sikkert meget rigtig gjorde opmærksom paa i Gaar, men det samme gælder lige saa fuldt for Landbrugets Bedkommende. Man drager flere og flere dygtige Kræfter ind paa denne Vej og fylder Landet med Realister i et saadant Tal, at der aldeles ikke er Brug for dem. Jeg tror derfor, at det vilde være i højeste Grad ønskeligt, om man nu en Gang gjorde Alvor af det, som der ofte er udtalt Ønske om her i Tinget, nemlig at standse med Bevillingerne til Realskolerne og efterhaanden se at komme ind paa at begrænse dem, men derimod at rette sin Opmærksomhed paa det, som vi sandelig trænge til i højeste Grad, og som de Penge, der anvendes til Realskolerne, vilde finde en langt bedre Anvendelse til, nemlig en Reform af Folkeskolevæsenet. Dette har i lang Tid trængt til en Reform. Man har afvist det fra Ministeriets Side, saa vidt jeg har forstaaet af Frygt for de betydelige Pengekrav, der stilledes dertil, men der er ikke nogen synderlig Mening i, samtids med, at man bliver ved at forøge de Udgifter,

man har til Realskolerne, saa at skyde dem langt vigtigere og gavnligere Opgave fra sig.

N. J. Jensen: Jeg tillod mig forleden Dag at indbringe et Andragende fra Rådskibeinspektionen paa Bornholm om et Stats-tilstud til Kirken, foranlediget af de over-ordentlig store Udgifter, de have haft ved at bygge en ny Kirke. Forholdet, naar der skal bygges ny Kirke og foretages Forbedringer af de gamle, er jo som bekendt det, at Menigheden saa godt som slet ingen Indflydelse har paa, hvorledes der skal bygges eller, hvad der skal foretages. Kirkesynet kommer en stund Dag og siger: Nu skal den Kirke forbedres eller ombygges, og om Menigheden har Raad til at bygge eller ikke, bliver der ikke spurgt om; den har bare at bygge, dersom Sogneraadet finder Anledning til at sige: nej, de Byrder, vi derved ville paadrage os, ere altsor besværlige, vi kunne ikke magte dem, hjælper det ikke noget. Det bliver betydet de vedkommende, at de have at stille Garanti for det Taarn, der kræves; ellers saa de en Mulkt, og hvis de ikke betale, maa de afpøne den. Se, saaledes er Forholdet, og det bevirker, at der mange Steder paa Landet bliver bygget Kirker, som Folk slet ikke have lyst til, og som der i Virkeligheden paa sine Steder heller ikke er Trang til. Derved bliver der paadraget smaa og fattige Menigheder aldeles utaal-lige Byrder. Paa Bornholm har der i de senere Aar været en ren Mani for at bygge ny Kirker; vi have i de sidste 3—4 Aar bygget 3 ny Kirker, noget, hvortil der vist ikke er Mage i Danmark, og vi have i det hele i Løbet af de sidste 15—16 Aar bygget 5 ny Kirker paa Bornholm, saa man vil se, at der er der et rigtigt Kirkebyggeri. Men vi, som skulle bygge Kirkerne, komme til at føle de Byrder, det fører med sig. 3 Røkomer de til at bygge en Kirke, som kostede 40,000 Kroner, og Anledningen til, at de kom til at bygge denne ny Kirke, var den, at det blev besalet dem, at de skulde bræfte det gamle Taarn ned og bygge et nyt. De mente da, at naar de skulde bryde Taarnet ned og bygge et nyt, vilde de snart komme til at fortsætte Arbejdet og bygge den øvrige Del af Kirken om, og derfor kunde de lige saa godt gøre det paa en Gang, og til Trods for at de satte sig imod det saa længe som muligt, blev Enden den, at de maatte bekvemme sig til at bygge. De tilbød saa at ville bygge en Kirke efter et Overslag, der beløb sig til hen ved 30,000 Kr.; men paa den Maade, at Taarnet ikke blev saa stort, som det havde været tidligere, men dertil kunde der ikke tages noget Hensyn;